

Riksrevisjonen

Vår dato
04.06.2013

Vår referanse
2012/02205-8

Utsatt offentlighet jf. rr. lov § 18(2)

NORGES HANDELSHØYSKOLE
Helleveien 30
5045 BERGEN

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Riksrevisjonen har revidert Norges Handelshøyskoles samlede årsregnskap for 2012. Årsregnskapet består av ledelseskommmentarer, resultatoppstilling, balanseoppstilling, kontantstrømoppstilling, regnskapsrapport til statsregnskapet, regnskapsprinsipper og noter.

Virksomhetsledelsens ansvar for årsregnskapet

Virksomhetens ledelse er ansvarlig for at årsregnskapet gir en dekkende fremstilling i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring i Norge, herunder anbefalte statlige regnskapsstandarter (SRS), og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Riksrevisjonens oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov og instruks om Riksrevisjonen og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI). Disse standardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som er utformet for å gi en dekkende fremstilling ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for virksomhetens utarbeidelse av årsregnskapet, med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapspolicyene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av presentasjonen av årsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter Riksrevisjonens mening er Norges Handelshøyskoles samlede årsregnskap for regnskapsåret som ble avsluttet 31. desember 2012 i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring i Norge, og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen per 31. desember 2012, og av resultater og kontantstrømmer for det avsluttede regnskapsåret i samsvar med anbefalte statlige regnskapsstandarder (SRS) i Norge.

Etter fullmakt

 Per Anders Engeseth
ekspedisjonssjef

Terje Ottesen
avdelingsdirektør

Riksrevisjonen

Vår saksbehandler
Kristin Olafsson 21540899
Vår dato 04.06.2013
Deres dato 2012/02205-8
Vår referanse
Deres referanse

Utsatt offentlighet jf. rr. lov § 18(2)

NORGES HANDELSHØYSKOLE
Helleveien 30
5045 BERGEN

Revisjonen av regnskapet og budsjettdisponeringen for 2012

Riksrevisjonen har revidert Norges Handelshøyskoles samlede årsregnskap for 2012, og kontrollert et utvalg disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet.

Vår oppgave er ifølge lov av 7. mai 2004 nr. 21 om Riksrevisjonen § 9, jf. Instruks om Riksrevisjonens virksomhet av 11. mars 2004 § 3, å kontrollere om regnskapet gir et riktig bilde av den økonomiske virksomheten, herunder:

- a) bekrefte at regnskapene ikke inneholder vesentlige feil og mangler, og
- b) kontrollere om de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger og gjeldende regelverk, og om disposisjonene er akseptable ut fra normer og standarder for statlig økonomiforvaltning.

Revisjonen er utført i samsvar med Riksrevisjonens lov og instruks og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI).

- I. Årsregnskapet, jf. Revisjonsberetning:
Etter Riksrevisjonens mening er Norges Handelshøyskoles samlede årsregnskap for regnskapsåret som ble avsluttet 31. desember 2012 i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring i Norge, og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen per 31. desember 2012, og av resultater og kontantstrømmer for det avsluttede regnskapsåret i samsvar med anbefalte statlige regnskapsstandarder (SRS) i Norge.
- II. Riksrevisjonen har kontrollert utvalgte disposisjoner og har vesentlige merknader til følgende forhold, jf. vedlegg:

Revisjon av anskaffelser

a. Konklusjon

Norges Handelshøyskole har flere utfordringer hva gjelder etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Det er ikke en tilfredsstillende og dokumentert intern kontroll av anskaffelsesområdet ved høyskolen. Vår revisjon tyder på at det ved enhetene eksisterer for lite kunnskap om regelverket.

Revisjonen viser mangler på flere områder, inkludert grunnleggende krav til dokumentasjon av anskaffelsesprosessen. Videre er det gjennomført en rekke anskaffelser uten at forutgående konkurranse er gjennomført eller dokumentert. Delegerte bestillingsfullmakter finnes

ikke ved høyskolen, og det finnes heller ikke en sentral oversikt over personer med budsjettdisponeringsfullmakt. De påviste manglene medfører økt risiko for misligheter.

Det er med bakgrunn i våre revisjonsfunn vanskelig å underbygge at prinsippene som skal ligge til grunn ved offentlige anskaffelser; konkurranse, forutsigbarhet, likebehandling, transparens og etterprøvbarhet i tilstrekkelig grad etterleves ved høyskolen. Vi vil i denne sammenheng vise til styrets og øvrig ledelses ansvar for regelverksetterlevelse og effektiv ressursbruk.

b. Anbefalinger

- Utarbeider et rammeverk for intern kontroll på anskaffelsesområdet som er tilpasset risiko og vesentlighet
- Påser at intern kontroll er tilstrekkelig dokumentert
- Etablerer en hensiktsmessig fullmaktsstruktur
- Utarbeider sentral oversikt over ansatte med budsjettdisponeringsmyndighet
- Reduserer antall bestillere, samt sikrer nødvendig opplæring av bestillere i høgskolens desentrale innkjøpsorganisasjon
- Gjennomgår varigheten av sine eksisterende vare- og tjenesteavtaler for selv å avdekke eventuelle avvik fra gjeldende regelverk.

Etter fullmakt

for Per Anders Engeseth
ekspedisjonssjef

Terje Ottesen
avdelingsdirektør

Kopi til: KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Vedlegg 1: Revisjonsberetning

Vedlegg 2: Rapport om revisjon av anskaffelser

Vedlegg 3: Liste over korrespondanse

Riksrevisjonen

Vår dato
04.06.2013

Vår referanse
2012/02205-8

Utsatt offentlighet jf. rr. lov § 18(2)

NORGES HANDELSHØYSKOLE
Helleveien 30
5045 BERGEN

Rapport om Riksrevisjonens kontroll av anskaffelsesområdet

Revisjonens mål og omfang

Riksrevisjonen har gjennomført en revisjon av anskaffelsesområdet ved Norges Handelshøyskole (NHH) for 2012. Formålet med revisjonen har vært å påse at høyskolens innkjøp gjennomføres i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser (LOA og FOA), samt kravene i Reglement for økonomistyring i staten (Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Bestemmelsene). Dette innebærer også kontroll av at det er etablert en hensiktsmessig intern kontroll på innkjøpsområdet. NHH anskaffer varer og tjenester for mellom 80 og 90 mill. kroner per år. Revisjonen omfatter kontroll av et utvalg rammeavtaler som det er handlet på i 2012, samt et utvalg enkeltkjøp over kr 100 000 (eksklusiv mva.) gjennomført i 2012.

Revisjonskriterier

- Generelle krav vedrørende anskaffelser i Bestemmelsene, punkt 5.3.1.
- Krav til dokumentasjon for anskaffelser over kr 100 000 eksklusiv mva. i henhold til forskrift om offentlige anskaffelser del I, §§ 3-2, 3-3 og 3-4.
- Krav til konkurranse ved gjennomføring av anskaffelser i henhold til forskriftens del I, alminnelige bestemmelser, § 3-1, del II for anskaffelser under EØS-terskelverdi og uprioriterte tjenester, § 5-1, samt del III for anskaffelser over EØS-terskelverdi, § 14-1.
- Regler om inngåelse og varighet av rammeavtaler, forskriftens del II, § 6-1 og del III, § 15-1.
- Krav om intern kontroll i Reglementet, kapittel V, § 14 og i Bestemmelsene, punkt 2.4.

Oppsummering av vesentlige funn

Revisjonen påviste mangler vedrørende grunnleggende krav til dokumentasjon av reviderte anskaffelser. Anskaffelsesprotokoll manglet eller ble utarbeidet mens revisjonen pågikk for 45 prosent av de kontrollerte anskaffelsene. Skatteattester manglet i 32 prosent og HMS-egenerklæring manglet i 35 prosent av de kontrollerte anskaffelsene.

Høyskolen har gjennomført en rekke kjøp over kr 100 000 uten at forutgående konkurranse var dokumentert eller at øvrige dokumentasjonskrav var oppfylt. Det ble også påvist flere gjentakende kjøp av ensartede varer/tjenester som tilsier at rammeavtaler bør vurderes. Kjøpene utgjør flere millioner kroner. Videre er det påvist kjøp fra leverandører på avtaler med varighet som ikke er i henhold til gjeldende regelverk.

Høyskolen har ikke et formalisert system for intern kontroll på anskaffelsesområdet. Høyskolen kan heller ikke dokumentere at det er gjennomført intern kontroll på området.

Videre har NHH ikke dokumentert delegering av bestillingsfullmakt, noe som også er i strid med høyskolens interne regelverk. Et stort antall bestillere medfører økt risiko for brudd på anskaffelsesregelverket, slik vår revisjon har vist. Oversikt over ansatte med budsjett disponeringsmyndighet forelås heller ikke.

Svar fra Norges Handelshøyskole

Høyskolen opplyser at den tar Riksrevisjonens merknader svært alvorlig og at det arbeides for å følge opp merknadene. Det er avsatt midler til et eget innkjøps-prosjekt ved høyskolen samtidig som strakstiltak ble iverksatt. Videre ble en handlingsplan på området behandlet av styret, og det er vedtatt en betydelig innstramning av fullmakter til å påta seg kjøpsforpliktelser på vegne av høyskolen. Det er også innført nye rutiner for intern kontroll.

Konklusjon

Norges Handelshøyskole har flere utfordringer hva gjelder etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Det er ikke en tilfredsstillende og dokumentert intern kontroll av anskaffelsesområdet ved høyskolen. Vår revisjon tyder på at det ved enhetene eksisterer for lite kunnskap om regelverket.

Revisjonen viser mangler på flere områder, inkludert grunnleggende krav til dokumentasjon av anskaffelsesprosessen. Videre er det gjennomført en rekke anskaffelser uten at forutgående konkurranse er gjennomført eller dokumentert. Delegerte bestillingsfullmakter finnes ikke ved høyskolen, og det finnes heller ikke en sentral oversikt over personer med budsjett disponeringsfullmakt. De påviste manglene medfører økt risiko for misligheter.

Det er med bakgrunn i våre revisjonsfunn vanskelig å underbygge at prinsippene som skal ligge til grunn ved offentlige anskaffelser; konkurranse, forutsigbarhet, likebehandling, transparens og etterprøvbarehet i tilstrekkelig grad etterleves ved høyskolen. Vi vil i denne sammenheng vise til styrets og øvrig ledelses ansvar for regelverksetterlevelse og effektiv ressursbruk.

Anbefalinger

Riksrevisjonen anbefaler at Norges Handelshøyskole:

- Utarbeider et rammeverk for intern kontroll på anskaffelsesområdet som er tilpasset risiko og vesentlighet
- Påser at intern kontroll er tilstrekkelig dokumentert
- Etablerer en hensiktsmessig fullmaktsstruktur
- Utarbeider sentral oversikt over ansatte med budsjett disponeringsmyndighet
- Reduserer antall bestillere, samt sikrer nødvendig opplæring av bestillere i høyskolens desentrale innkjøpsorganisasjon
- Gjennomgår varigheten av sine eksisterende vare- og tjenesteavtaler for selv å avdekke eventuelle avvik fra gjeldende regelverk.

Etter fullmakt

Per Anders Engeseth
ekspedisjonssjef

Terje Ottesen
Terje Ottesen
avdelingsdirektør

Liste over korrespondanse

1. Brev til Norges Handelshøyskole av 23. nov 2012, 2012/01897-1. Revisjon av anskaffelser ved Norges Handelshøyskole.
2. Brev fra Norges Handelshøyskole av 18. des 2012, 2012/01897-2. Revisjon av anskaffelser ved Norges Handelshøyskole - tilbakemelding på Riksrevisjonens merknader.
3. Brev til Norges Handelshøyskole av 8. april 2013, 2012/02205-2. Revisjon av Norges Handelshøyskole 2012.
4. Brev fra Norges Handelshøyskole av 22. april 2013, 2012/02205-7. Revisjon av Norges Handelshøyskole 2012.

